

DE VIJF LEVENSLESSEN VAN
SANDRO VERONESI

© ANSA

1. GEEF HET OP ALS IETS TE MOEILIK IS

'Als je voelt dat je iets niet aankunt, omdat het te moeilijk is, blijf er dan niet tegen vechten. Als iets te moeilijk is, waarom probeer je het dan?'

'Krachten die de jouwe te boven gaan, daar kun je maar beter geen weerstand tegen bieden. Wetten, iemands overtuiging of een wil die sterker is dan de jouwe, zijn als de kracht van de oceaan: overweldigend.'

'De metafoor van de ontembare kracht van de oceaan bestaat niet voor niets: mensen sterven écht op zee wanneer ze bijvoorbeeld overduidelijk slechte weerscondities proberen te overkomen. Tegen golven in zwemmen is al zo zwaar. Wees daarom als een stuk drijfhout op de oceaan: laat je meedrijven. De kracht van de golven zal je wel ergens heen brengen, misschien niet naar de plek die je voor ogen had, maar misschien wel naar een betere plek.'

2. GEEF NOOIT OP, OOK AL IS HET MOEILIK

'Het is natuurlijk niet zo simpel om te weten welke krachten onoverkomelijk zijn. De enige manier om dat te weten te komen, is er tegen in te gaan en niet op te geven. Een quote van Samuel Beckett die ik in dit opzicht vaak gebruik is: *'I must go on. I can't go on. I will go on.'* Als je geen alternatieven hebt, dan heb je simpelweg geen andere keuze dan door te gaan. En als het doel dat je voor ogen hebt werkelijk zo belangrijk is, dan zal jouw kracht waarschijnlijk alle mogelijke tegenstand overweldigen.'

3. SLUIT NOOIT DE DEUR ACHTER JE

'Toen ik begon te schrijven, kon ik me geen aparte werk-kamer veroorloven, ik had letterlijk geen deur om achter me dicht te doen. Toen ik later wat begon te verdienen, had ik wel een studio of werkkamer kunnen hebben, maar ik was zo gewend aan de chaos om me heen, dat ik me niet meer wilde afzonde-

ren. Ik werk nu nog steeds in de woonkamer, waar de tv aan staat, de kinderen rondrennen en mijn familieleden door de kamer bewegen. Het geeft mij op een of andere manier energie om te kunnen focussen.'

'Ik denk dat je dit idee kunt veralgemenen: sluit je niet op, wees open, want alles wat je nodig hebt om je leven te verrijken, gebeurt buiten jezelf.'

4. SLUIT DE DEUR ALTIJD

'Als je een schat gevonden hebt, iets heel waardevols, hou hem dan voor jezelf. Hou alle deuren dicht. Anders zou je dat waardevolle wel eens kwijt kunnen raken, verspillen of kapotmaken.'

'Laten we liefde als voorbeeld nemen. Liefde, en zeker prille verliefdheid, is fragiel. Laat niet iedereen daarbij in de buurt komen. Als je de deur open houdt voor andere mensen, andere gevoelens, dan zet je je trouw op het spel. Je moet niet altijd beschikbaar zijn voor alles en iedereen.'

'Een ander, meer praktisch voorbeeld zijn sociale media: alles delen op Facebook is als leven met alle deuren open. Iets heel intiems doe je ook niet op het midden van een plein, doe het dan ook niet op sociale media. Schakel Facebook op tijd uit. Wees nu en dan onbereikbaar.'

5. DE VIJFDE LES BESTAAT NIET...

'...zonder een zesde. Voor mij is tegenstrijdigheid de enige manier om in het leven te staan. Als ik een vijfde levensles moet meegeven, zou ik er ook een zesde willen noemen die het tegendeel beweert. Contradictie is volgens mij de enige manier om jezelf de baas te kunnen, je weet immers nooit welke nieuwe situaties je in het leven zult tegenkomen. Als je dan enkel rigide principes ter beschikking hebt, kom je in de problemen. Je moet alleen de keuze kunnen maken tussen wanneer je moet opgeven of net moet doorgaan, wanneer je de deur open of juist dicht moet houden.' (jdb)

Sandro Veronesi is een gelauwerd Italiaans auteur, bekend van de bestseller 'Kalm chaos'. Zijn jongste boek, 'Grote reizen, kleine reizen', is een bundel reisverhalen.

LOFZANG OP HET PROVINCIEBEST

ROCK-'N-ROESELARE

Roeselare staat sinds gisteren bekend als de meest grijze stad van Vlaanderen. Aan het groene aanbod kan inderdaad gewerkt worden, maar dat geldt ook voor de algemene beeldvorming over wonen in een provinciaal nest dat niet Gent, Antwerpen of Brussel heet. **INGEBORG DELEYE**

Waarom zou je daar in godsnaam willen wonen?'

'Daar is toch niets te doen?' 'Je gaat echt niet meer mée zijn!' 'Een lifestyle-journaliste kan toch niet tussen de koeien gaan wonen?'

Een bloemlezing van de reacties op mijn verhuizing van Gent naar Roeselare. Toegegeven, ik heb zelf aan het idee moeten wennen, maar ik gaf er na zeven jaar in de hipsterstad van Vlaanderen de brui aan. De rest van de wereld leek minder overtuigd. Collega's die buiten modieus Antwerpen of mondiaal Brussel wonen, herkennen de wenkbrauwfrons als ze zeggen dat ze in Aalst, Ninove of Hasselt huizen. Woonmedelijden. Twaalf weken later vind ik het idee dat een mens met ambitie alleen in een grootstad kan leven nog steeds fundamenteel fout. Ik schrijf dit artikel dan ook met een 'chai tea latte' - is dat goedje trouwens overroepen, zeg - uit de hipste koffiebar van 'mijn' provincie-stad, om de criticasters dik ongelijk te geven.

Het grote waarom

Ik had redenen om de oversteek te maken. De eerste - en belangrijkste - is dat ik mijn lief hier tegen het lijf liep. Op zich telt hij niet écht als argument: samenwonen in Gent is ook een denkpiste geweest. Maar ook samen kwamen we bij West-Vlaanderen uit. Onze familie woont hier, en ook onze beste vrienden hadden de over-

steek al gemaakt. Behalve dat ik nu weer 'gewoon' bij Jan en alleman kan binnenspringen, wil ik dat mijn kinderen later hun bloedverwanten van zo dichtbij kunnen kennen als ik dat heb gekund. En niet van een occasioneel, zorgvuldig gepland bezoek waaraan een helse autoriteit en een uitgestippeld parcours langs alle familieleden op de route zijn voorafgegaan.

De tweede belangrijke reden is minder emotioneel geladen. Wij huren vandaag in Roeselare een ruim tweeslaapkamerappartement in het centrum van de stad aan een prijs die een stuk lager ligt dan wat ik in Gent alleen neertelde voor een piepkleine studio - in de rosse buurt, nota bene.

We moesten hier niet aan voorzieningen inboeten, dus de koeienreactie houdt alvast geen steek. Roeselare telt twee ziekenhuizen, een station, een wekelijkse markt, een bioscoop, een cultureel centrum, zomerfestivalletjes, een Albert Heijn, bruine cafés, een sterrenrestaurant, nachtwinkels én mobiel internet, alstublieft. Zelfs de anonimiteit, waar ik in Gent zo van hield, blijft hier gewaarborgd: in een stad van 60.000 inwoners loop je aan de kassa van de supermarkt echt niet elke dag de burenen tegen het lijf. Je zou hier minder aan cultuur kunnen doen? Ik ken mensen in Gent of Brussel die hun huis niet uitkomen, en ondanks die inspirerende omgeving met oogkleppen leven. De kleinburgerlijken zijn hier ongetwijfeld ook present, maar het punt is: wie

films, concerten of tentoonstellingen wil zien, vindt er echt wel de weg naartoe.

Precies die elementen maakten dat we niet in een dorp gingen wonen: de overgang van Gent naar hier mocht niet te hard aankomen, en sommige van mijn gewoontes wil ik nu nog niet overboord gooien, zoals's morgens een uur in de koffiebar schrijven om aan een werkdag te beginnen, of voor een avondlijke deadline nog naar de nachtwinkel hossen. Dat het dan bijvoorbeeld toch niet Kortrijk is geworden, heeft weinig meer dan met een subjectief gevoel te maken. We hielden van de sfeer hier, we voelden een *vibe* die we in Kortrijk, Ieper of Brugge niet vonden.

Thuiskomen

Natuurlijk is kiezen altijd verliezen: wie in Brussel woont, moet geitjes missen, wie in Roeselare gaat hokken, heeft de vernieuwende *concept stores* niet meer voor het uitkiezen. De koerier staat sinds twaalf weken dan ook dubbel zo vaak aan de deur: shoppen gebeurt nu vaker online, maar daarmee is dat probleem ook opgelost. Voor Scandinavische merken moet de Roeselarenaar naar Gent of Antwerpen. Waar ik in mijn vorige stad de ene na de andere bagelbar of pop-uppende hamburgertent uit de grond zag schieten, slaakte ik hier een zucht bij de ontdekking van één verholven boetiek die de juwelen van Wouters & Hendrix op de kaart had staan. We hebben hier onder-

Kiezen is verliezen: wie in Roeselare gaat hokken, heeft de vernieuwende 'concept stores' niet meer voor het uitkiezen. © Brecht Van Maele

Zelfs in Roeselare is er een station. En een béétje groen. © Brecht Van Maele

tussen onze favoriete eet- en drinkadresjes, en die kunnen we op twee handen tellen. Het verschil tussen Gent en Roeselare is een slordige 150.000 inwoners, en daar vertaalt het aanbod zich ook naar. Maar dan is daar, godzijdank ook

tot hier, het internet. De gemiddelde modejournalist spot de trends anno 2014 heus niet meer op straat in Vlaanderen, omdat ze tegen dan meestal hun trendgehalte aan de andere kant van de oceaan al wel hebben verloren. En de meest inspirerende meningen

Ik ben mee met de "normcore" en de Birkenstocks, maak u geen zorgen – ook al is daar in Roeselare voorlopig en gelukkig nog geen spoor van te bekennen

hoor je echt niet in een voxpop in een willekeurige Vlaamse straat. Ik ben mee met de *normcore* en de *Birkenstocks*, maak u geen zorgen – ook al is daar in Roeselare voorlopig en gelukkig nog geen spoor van te bekennen.

Het grootste euvel is de nieuwe woon-werkafstand. Mijn lief werkt in de buurt, ik combineer thuiswerken met pendelen naar Brussel. Ik heb de keuze tussen mijn droomplek en -job niet willen maken. Natuurlijk vraag ik mij op een nachtelijke rit huiswaarts (een uur) weleens af waarom ik dit in godsnaam doe. Maar als ik thuis de deur achter mij dichttrek, is die vraag meteen beantwoord. Om écht thuis te kunnen komen. Blijft de vraag: waar komt in hemelsnaam het idee vandaan dat alleen een stadsleven de gemiddelde jongere met ambitie kan bevredigen?

Kwestie van beeldvorming

Martin Zebracki is sociaal geograaf aan de universiteit van Leeds en bestudeerde de beeldvorming over stad en platteland.

'Vlamingen vernauwen het stedelijke tot Gent, Antwerpen, Brussel of Leuven. In de VS is iemand die op vijftig kilometer van downtown Los Angeles woont nog een inwoner van die stad'

MARTIN ZEBRACKI

Sociaal geograaf, universiteit Leeds

De Nederlander doceerde aan de VUB en woont nog altijd de helft van de tijd in België. Hij noemt de stedelijke stereotypering van de gemiddelde Vlaming, in een van de meest verstedelijkte gebieden van Europa, op zijn minst opmerkelijk. 'Mensen vernauwen hier het stedelijke gegeven tot Gent, Antwerpen, Brussel of Leuven. In de Verenigde Staten is iemand die op vijftig kilometer van downtown Los Angeles woont, nog een inwoner van die stad. Dat heeft een historische oorsprong – in West-Europa hebben we altijd al meer in kernsteden geleefd, terwijl Amerika een instroom van migranten had die over het hele land verspreid gingen leven. Maar het heeft ook met hedendaagse beeldvorming door (sociale) media te maken. Wie in België buiten de kernstad leeft, is niet kosmopolitisch, terwijl die afstanden in een klein land als het onze net zo relatief zouden moeten zijn.' Zebracki vindt de negatieve houding tegenover kleinere steden paradoxaal. 'De jonge generatie wil zich als flexibel presenteren,

pretendeert een kei te zijn in netwerken en ziet zichzelf als virtuele wereldburger. Hoe kan ze zich dan ruimtelijk laten vastpinnen?'

Er is wel nog hoop voor al wie in de grootstad druk aan een imago timmert, maar ooit wil vluchten. De beeldvorming voor of tegen de stad gaat immers in golven, weet Zebracki. 'Nu is het bon ton voor jonge mensen met grote ambities om zich aan een stad te relateren, en die stad te belichamen. Hun hele doen en laten is de stad, dat zie je bijvoorbeeld duidelijk bij Antwerpen, 't Stad. In de jaren 80 werden hele pleinen tot parkings omgebouwd, in de jaren 90 werd de stad door die bouwwoede plots gezien als een vieze plek, met uitlaatgassen, te weinig groen, te veel mensen in één ruimte, en te weinig bewegingsvrijheid. Mensen verzetten zich daartegen, en moesten plots de natuur in. Nu lijkt die beweging weer gekeerd en wint de stad.'

'Grote en kleine steden proberen zich constant als producten te verkopen, en willen een bepaald imago uitdragen. Wat daarvan uiteindelijk bij de ontvangers komt, wordt gefilterd door media en de medemens. De perceptie is dus natuurlijk extreem subjectief en variabel. Je kunt moeilijk generaliseren in de beeldvorming over een stad, omdat die zo persoonlijk en specifiek is. (*lacht*) De enige zinvolle manier om het gevoel in gelijk welke stad te bevatten is er een persoonlijk stuk in de media over schrijven.' Dat laatste is dan bij deze gebeurd, alstublieft.